

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

שיעור לפרשת מקץ: פתרון חלומות פרעה על ידי יוסף

(על פי שיעורים של הרב יונתן גרוסמן והרב אמנון בזק)

אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עָשָׂה הָרְאָה אֶת-פְּרַעֲהַ. כֹּס הִנֵּה שִׁבְעַ שָׁנִים בָּאוֹת שִׁבְעַ גְּדוֹל בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם. ל וְקָמוּ שִׁבְעַ שָׁנֵי רָעַב אַחֲרֵיהֶן וְנִשְׁפַּח כָּל-הַשָּׂבַע בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְכָלֵה הָרָעַב אֶת-הָאֶרֶץ. ל א וְלֹא-יִנְדַע הַשָּׂבַע בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִפְּנֵי הָרָעַב הַהוּא אַחֲרֵי-כֵן כִּי-כָבֵד הוּא מֵאֹד. ל ב וְעַל הַשָּׁנֹת הַחֲלוֹם אֶל-פְּרַעֲהַ פְּעַמַּיִם כִּי-נִכּוֹן הַדָּבָר מֵעַם הָאֱלֹהִים וּמִמֶּהָר הָאֱלֹהִים לַעֲשׂוֹתוֹ. ל ג וְעַתָּה יָרָא פְּרַעֲהַ אִישׁ נִבּוֹן וְחָכָם וַיִּשְׁתַּחֲוֶה עַל-אֶרֶץ מִצְרַיִם. ל ד וַעֲשֵׂה פְּרַעֲהַ וַיִּפְקֹד פְּקָדִים עַל-הָאֶרֶץ וְחָמֵשׁ אֶת-אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְעַ שָׁנֵי הַשָּׂבַע. ל ה וַיִּקְבְּצוּ אֶת-כָּל-אֶכְלֵ הַשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת הַבָּאוֹת הָאֵלֶּה וַיִּצְבְּרוּ-בָר תַּחַת יָד-פְּרַעֲהַ אֶכְלֵ בְעָרִים וְשָׁמְרוּ. ל ו הִנֵּה הָאֶכְלֵ לִפְקֻדוֹן לְאֶרֶץ לְשִׁבְעַ שָׁנֵי הָרָעַב אֲשֶׁר תֵּהִינן בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְלֹא-תִפְרַת הָאֶרֶץ בְּרָעַב. ל ז וַיִּיטֵב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פְּרַעֲהַ וּבְעֵינֵי כָל-עַבְדָּיו. ל ח וַיֹּאמֶר פְּרַעֲהַ אֶל-עַבְדָּיו הֲנִמְצָא כְּזֶה אִישׁ אִשׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ. ל ט וַיֹּאמֶר פְּרַעֲהַ אֶל-יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתְךָ אֶת-כָּל-זֹאת אֵינִי-נִבּוֹן וְחָכָם כְּמוֹךָ. מ אֲתָה תִּהְיֶה עַל-בֵּיתִי וְעַל-פִּיךָ יִשָּׁק כָּל-עַמִּי רַק הַכֶּסֶף אֲגַדֵּל מִמֶּךָ. מ ב וַיֹּאמֶר פְּרַעֲהַ אֶל-יוֹסֵף רָאֵה נִתְתִּי אוֹתְךָ עַל כָּל-אֶרֶץ מִצְרַיִם. מ ג מִב וַיִּסַּר פְּרַעֲהַ אֶת-טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל-יַד יוֹסֵף וַיִּלְבַּשׁ אוֹתוֹ בְּגָדֵי-שֵׁשׁ וַיִּשֶׂם רֶבֶד הַזָּהָב עַל-צַוָּאָרוֹ. מ ד וַיִּרְכַּב אוֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר-לוֹ וַיִּקְרָאוּ לִפְנָיו אֲבָרָךְ וַיִּתְּנוּ אוֹתוֹ עַל כָּל-אֶרֶץ מִצְרַיִם. מ ה וַיֹּאמֶר פְּרַעֲהַ אֶל-יוֹסֵף אֲנִי פְּרַעֲהַ וּבְלַעְדֶּיךָ לֹא-יָרִים אִישׁ אִישׁ יָדוֹ וְאֶת-רִגְלוֹ בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם. מ ו מִה וַיִּקְרָא פְּרַעֲהַ שֵׁם-יוֹסֵף צְפַנְתַּ פַּעַנֵּחַ וַיִּתֵּן-לוֹ אֶת-אֲסֻנַּת בַּת-פּוֹטִי פֶּרַע כַּהֵן אֵן לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל-אֶרֶץ מִצְרַיִם. מ ז מוּ וַיִּוֹסֶף בֵּן-שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּעֵמְדוֹ לִפְנֵי פְּרַעֲהַ מֶלֶךְ-מִצְרַיִם וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלִּפְנֵי פְּרַעֲהַ וַיַּעֲבֹר בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם

1. חלומותיו של פרעה. בראשית פרק מ"א:
 א ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על-היאר. ב והנה מן-היאר עלת שבע פרות יפות מראה ובריאת בשר ותרעינה באחו. ג והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן מן-היאר רעות מראה ודקות בשר ותעמדנה אצל הפרות על-שפת היאר. ד ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקת הבשר את שבע הפרות יפת המראה והבריאת וייקץ פרעה. ה ויישן ויחלם שנית והנה שבע שבלים עלות בקנה אחד בריאות וטבות. ו והנה שבע שבלים דקות ושדופת קדים צמחות אחריהן. ז ותבלענה השבלים הדקות את שבע השבלים הבריאות והמלאות וייקץ פרעה והנה חלום. ח ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא את-כל-חרטמי מצרים ואת-כל-חכמיה ויספר פרעה להם את-חלמו ואין-פותר אותם לפרעה. ט וידבר שר המשקים את-פרעה לאמר את-חטאי אני מזכיר היום. י פרעה קצף על-עבדיו ויתן אתי במשמר בית שר הטבחים אתי ואת שר האפים. יא ונחלמה חלום בלילה אחד אני והוא איש כפתרון חלמו חלמנו. יב ושם אתנו נער עברי עבד לשר הטבחים ונספר-לו ויפתר-לנו את-חלמתינו איש כחלמו פתר. יג ויהי כאשר פתר-לנו פן היה אתי השיב על-פני ואתו תלה. יד וישלח פרעה ויקרא את-יוסף וירצהו מן-הבור ויגלח ויחלף שמלתיו ויבא אל-פרעה. טו ויאמר פרעה אל-יוסף חלום חלמתי ופתר אין אתו ואני שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתור אתו. טז ויען יוסף את-פרעה לאמר בלעדי אלהים יענה את-שלום פרעה. יז וידבר פרעה אל-יוסף בחלמי הנני עמד על-שפת היאר. יח והנה מן-היאר עלת שבע פרות אחרות עלות ויפת תאר ותרעינה באחו. יט והנה שבע-פרות אחרות עלות אחריהן דלות ורעות תאר מאד ורקות בשר לא-ראיתי כהנה בכל-ארץ מצרים לרע. כ ותאכלנה הפרות הקקות והרעות את שבע הפרות הראשונות הבריאות. כא ותבאנה אל-קרבתה ולא נודע כי-באו אל-קרבתה ומראיהן רע כאשר בתחלה ואיקץ. כב וארא בחלמי והנה שבע שבלים עלת בקנה אחד מלאות וטבות. כג והנה שבע שבלים צנמות דקות שדופת קדים צמחות אחריהם. כד ותבלען השבלים הדקות את שבע השבלים הטבות ואמר אל-החרטמים ואין מגיד לי. כה ויאמר יוסף אל-פרעה חלום פרעה אחד הוא את אשר האלהים עשה הגיד לפרעה. כו שבע פרות הטבות שבע שנים הנה ושבע השבלים הטבות שבע שנים הנה חלום אחד הוא. כז ושבע הפרות הקקות והרעות העלת אחריהן שבע שנים הנה ושבע השבלים הקקות שדופות הקדים יהיו שבע שני רעב. כח הוא הדבר אשר דברתי אל-פרעה

2. ת פרק מ ו' ח':
 ויבא אליהם יוסף בבקר וירא אתם והנם זעפים. וישאל... מדוע פניכם רעים היום. ויאמרו אליו חלום חלמנו ופתר אין אתו בראשית מ"א ח':
 וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה ויספר פרעה להם את חלמו ואין פותר אותם לפרעה